

Naser Khader (RV):

Det Radikale Venstre er meget enig i de intentioner, som ligger til grund for den revision af arkivloven, vi behandler i dag.

Vi hæfter os positivt ved de hensigter om liberalisering, øget åbenhed og gennemsigtighed, og vi hæfter os ved de reelle tiltag, som regeringen er kommet med i denne sammenhæng, nemlig at tilgængelighedskriteriet er sat ned til 20 år, at 80-års-tilgængelighedsfristen er nedsat til 75 år, at der indføres tidsfrister for behandling af ansøgninger, og at der indføres parallelle regler for de kommunale og statslige arkivalier.

Ethvert skridt i retning af større gennemsigtighed er positivt ud fra et samtidshistorisk perspektiv, men det bekymrer os, at kulturministeren har valgt at læne sig mere op ad forvaltningens end ad brugernes behov i forbindelse med arkivloven, og at man på en række punkter indfører bestemmelser, der potentielt modvirker den liberalisering, man i øvrigt lægger op til. Her tænker jeg bl.a. på, at tilgængeligheds- og afleveringsfristen ikke er synkroniseret, så man kan frygte et efterslæb, og jeg tænker på de upræcise undtagelsesbestemmelser, der potentielt kan medføre, at nedsættelsen af tilgængelighedskriteriet ikke bliver reelt.

Desuden undrer det os, at ministeren i Politiken den 19. april 2002 kan udtale, at døren til arkiver sparkes op, når man samtidig fastholder den nuværende ordning i forbindelse med oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Nok nedsætter man 80-års-fristen til 75 år, men det kan undre, at kulturministeren ikke i højere grad vil følge brugernes ønske om, at 80-års-fristen ændres til at omfatte enkeltoplysninger i stedet for at omfatte hele arkivenheder, en ordning, man med held praktiserer i USA. En sådan ændring vil selvfølgelig kræve flere ressourcer, det er der nok ingen tvivl om, men det ville have været et betydeligt fremskridt.

Desuden må vi også fremhæve den anke, som kommer fra brugerne, nemlig at der med dette lovforslag ikke er taget initiativ til at indføre en uafhængig klageinstans, og at man end ikke har fulgt både brugerrepræsentanterne og Tilgængelighedsudvalgets ønske om at udvide Tilgængelighedsudvalgets virke i den retning, så vi dermed sikrer en større brugerkontrol.

Kl. 20.25

Jeg kan ikke stille mig tilfreds med, at ministeren og forvaltningen påstår, det ikke er nødvendigt, når samtlige hørte brugere hævder det modsatte. Hvis der ikke er grund til at klage, og

det hævder ministeren der ikke er, så undrer det naturligvis, at brugernes erfaringer siger det modsatte.

Alt i alt er det et forslag til en tiltrængt ny arkivlov, vi er blevet præsenteret for, og på den baggrund vil Det Radikale Venstre gerne støtte forslaget, men lovforslaget er ikke så liberalt, som vi kunne ønske det af en liberal regering.

Søren Søndergaard (EL):

Folketinget har jo tidligere givet udtryk for et, vil jeg sige, markant ønske om større tilgængelighed i forbindelse med en revision af arkivloven, og derfor er det store spørgsmål, vi står med her i dag, jo, om det her forslag lever op til de forventninger om mere åbenhed, som Folketinget vel skabte med den debat, vi havde før – er det et par år siden? – og hvor der på baggrund af den debat blev nedsat et udvalg, som fremkom med en betænkning.

Jeg synes, vi bliver nødt til at konstatere, at regeringen og Folketinget, hvis Folketinget vedtager det, ikke lever op til de forventninger, der blev skabt. Tværtimod synes jeg, at der på nogle punkter er tale om en skuffelse, og når vi snakker om, hvorvidt det her repræsenterer fremtiden, vil jeg sige, der vil være mere fremtid i arkivlovgivningerne i f.eks. Storbritannien, end der er i det, der ligger her.

Vi synes jo, det er tankevækkende, som også andre ordførere har været inde på, at på alle de spørgsmål, hvor det udvalg, der har arbejdet med det her, var delt, har regeringen så taget stilling, og på langt de fleste punkter har regeringen valgt at følge det flertal, som repræsenterede systemet, dem, der administrerede systemet, og ikke det store mindretal, som repræsenterede brugersiden.

Vi vil i forbindelse med udvalgsbehandlingen komme med en række spørgsmål om kongehusets arkivalier for så vidt angår regentens funktion som statsoverhoved. Vi vil tage spørgsmålet om Statens Arkivers mulighed for at kræve gebyrer, militærrets særlige afleveringsordning, indsættelse af revisionsbestemmelser og flere andre ting op. Jeg synes, at der her ved første behandling er behov for at understrege tre problemer, som vi synes er særlig store.

Det ene problem er det, der lidt består i, at det offentlige ligger inde med mange arkivalier, som ikke bliver afleveret, som ligger rundtomkring hos det offentlige, og hvor det jo viser sig, at mange af dem ved man ikke hvor er. De dukker op, også i ministerier, hvor de egentlig ikke bur-